

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-1001

M.A. (Part I) (I Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-1001 : Micro Economic Analysis-I

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt all questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Draw neat diagrams wherever necessary.

1. Answer the following questions (any *one*) : [10]

(a) What is difference between price ceiling and price floor ?

(b) Explain the relationship between the law of diminishing marginal utility and the Law of demand using this relationship derive a demand curve.

2. Answer the following questions (any *one*) : [10]

(a) What are the methods of measuring price elasticity of demand ?

(b) Explain the revealed preference theory.

3. Answer the following questions (any *one*) : [10]

(a) Explain the Law of variable proportions.

(b) Discuss the nature of the short-run and long-run average cost curves. Why is the long-run cost curve flatter than the short-run cost curve ?

P.T.O.

4. Answer the following questions (any one) : [10]
(a) Explain the concept of producers surplus.
(b) What is an Isoquant ? Explain its main properties.

5. Answer the following questions (any one) : [10]
(a) Distinguish between partial equilibrium and general equilibrium.
(b) Explain the social welfare functions.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [10]
(अ) कमाल किंमत व किमान किंमत यामधील फरक स्पष्ट करा.
(ब) न्हासमान सीमांत उपयोगिता आणि मागणीच्या नियमातील संबंध स्पष्ट करा या संबंधाच्या साहाय्याने मागणीचा वक्र काढा.
2. खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [10]
(अ) मागणीच्या किंमत लवचिकता मापनाच्या पद्धती स्पष्ट करा.
(ब) अभिव्यक्त पसंती सिद्धांत स्पष्ट करा.
3. खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [10]
(अ) बदलत्या प्रमाणाचा नियम सविस्तर स्पष्ट करा.
(ब) अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन सरासरी खर्च वक्राच्या स्वरूपाची चर्चा करा. दीर्घकालीन खर्च वक्र अल्पकालीन खर्च वक्रापेक्षा पसरट का असतो?

4. खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [10]
(अ) उत्पादकाचे संतोषाधिक्याची संकल्पना स्पष्ट करा.
(ब) सम उत्पादन वक्र म्हणजे काय? त्याचे प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
5. खालील कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा : [10]
(अ) आंशिक आणि सर्वसाधारण संतुलनातील फरक स्पष्ट करा.
(ब) सामाजिक कल्याण फलन स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-1002

M.A. (Part-I) (I Sem.) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

(EC-1002 : Public Economics-I)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precised and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. State and explain the changing perspective of Government in Mixed Economy. [10]

Or

Explain in detail the Voluntary Exchange Models.

2. Discuss “Government as an agent for economic planning and development. [10]

Or

Explain the Wagner’s law of increasing state activities.

3. Discuss the contribution of Samuelson and Musgrave in demand revealing schemes for public goods. [10]

P.T.O.

Or

Explain in brief the social cost benefit analysis as a criteria for public investment.

4. Explain the Wiseman-Peacock hypothesis of public expenditure. [10]

Or

Discuss the structure and growth of public expenditure.

5. Explain the 'Principle of Equity in taxation. [10]

Or

Explain the theory of club goods.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दात सोडवा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. मिश्र अर्थव्यवस्थेतील सरकारची बदलती भूमिका सांगा व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

ऐच्छिक देवाण-घेवाण प्रतिमान विस्तृतपणे स्पष्ट करा.

2. सरकार 'नियोजन आणि विकासातील एक अभिकर्ता'—चर्चा करा. [10]

किंवा

राज्याचा वाढत्या जबाबदाऱ्यांबाबतचा वॅगनर यांचा नियम स्पष्ट करा.

3. सॅम्युलसन् व मसग्रेव्ह यांचे सार्वजनिक वस्तूसाठीच्या मागणी प्रकट योजनांमधील योगदानाविषयी चर्चा करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक गुंतवणूकीचा एक निकष या अर्थाने 'सामाजिक खर्च-लाभ विश्लेषण' स्पष्ट करा.

4. वाईजमन-पिकॉक यांच्या सार्वजनिक खर्चाच्या गृहीत कल्पना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक खर्चाची वृद्धी आणि रचना याबाबत चर्चा करा.

5. कर आकारणीचे 'समता तत्व' स्पष्ट करा. [10]

किंवा

संयुक्त वस्तू (क्लब गुड) सिद्धांत स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-1003

M.A. (Part-I) (I Sem.) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

(Compulsory)

(EC-1003 : International Trade)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precised and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. Critically examine Heckscher-Ohlin theory of International Trade. [10]

Or

Explain the concept of Terms of Trade. Discuss in detail the types of Terms of Trade.

2. State and explain Stolper-Samuleson theorem. [10]

Or

State and explain arguments for Free trade policy.

3. What is tariff ? Explain the effects of tariff. [10]

Or

Explain the effects of WTO on Indian Economy.

P.T.O.

4. Write a note on Dunkel Proposal. [10]

Or

Explain the comparative advantages of non-tariff barriers.

5. Discuss major development of WTO agreement since 1995. [10]

Or

Explain the composition of the global trade growth.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्नाचे 250 शब्दात उत्तर लिहा.

1. हेक्शचर-ओहलिन यांच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापार सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा. [10]

किंवा

व्यापारशर्तीची संकल्पना स्पष्ट करा. व्यापारशर्तीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

2. स्टॉप्लर-सॅम्युअल्सन यांचा सिद्धांत सांगा व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

खुला व्यापार धोरणाच्या बाजूने युक्तिवाद स्पष्ट करा.

3. जकात म्हणजे काय ? जकातीचे परिणाम स्पष्ट करा. [10]

किंवा

जागतिक व्यापार संघटनेचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

4. 'डंकेल प्रस्ताव' यावर टीप लिहा. [10]

किंवा

जकातेतर अडथळ्यांचे तुलनात्मक फायदे स्पष्ट करा.

5. 1995 पासून जागतिक व्यापार संघटना करारामधील प्रमुख बदलांची चर्चा करा. [10]

किंवा

जागतिक व्यापार वृद्धीचे घटक स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-1004

M.A. (I Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-1004 : Indian Economic Policy (Optional)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

(iv) Answer in **250** words each.

1. Evaluate the Social Infrastructural Development. [10]

Or

Explain the problems of Indian Agriculture Market.

2. Explain objective and limitations of monetary policy of R.B.I. [10]

Or

Explain in detail Demographic features of India.

3. Describe the Growth and Pattern of Industrialization in pre-Reforms period. [10]

Or

Explain the present position of unemployment problem in India. Discuss the Govt. policy to remove it in detail. [10]

P.T.O.

4. Explain the problems of Indian Labour Market. [10]

Or

Discuss in detail the Institutional and Non-institutional sources of Agriculture Finance.

5. Explain the trend and structure of National Income. [10]

Or

Describe the importance and problems of small scale industry.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

(v) प्रत्येक प्रश्नाची उत्तरे 250 शब्दात लिहा.

1. सामाजिक संरचनेच्या विकासाचे मुल्यमापन करा. [10]

किंवा

शेतमाल विक्री व्यवस्थेतील दोष/समस्या स्पष्ट करा.

2. भारतीय रिझर्व्ह बँकेच्या मौद्रिक/चलनविषयक धोरणांचे उद्दिष्टे व मर्यादा सांगा. [10]

किंवा

भारतीय लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

3. आर्थिक सुधारणापूर्वी औद्योगिकीकरणेची वृद्धी आणि रचना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील बेरोजगारी समस्येची वर्तमान/सद्यस्थिती विशद करून बेरोजगारी कमी करण्यासाठी सरकारने अवलंबिलेल्या धोरणांची सविस्तर चर्चा करा.

4. भारतातील श्रमबाजाराच्या समस्या स्पष्ट करा. [10]

किंवा

शेती/कृषी कर्ज पुरवठ्याचे संस्थात्मक व बिगर संस्थात्मक मार्गांचे सविस्तर स्पष्टीकरण लिहा.

5. राष्ट्रीय उत्पन्नाची प्रवृत्ती व रचना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

लघुउद्योगाचे महत्व व समस्या विशद करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5504]-1005

M.A. (Part-I) (First Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

Optional Paper-II

(EC-1005 : Labour Economics)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

Instructions to Candidate:

- 1) All questions are compulsory.**
- 2) Figures to the right indicate full marks.**
- 3) Answer should be precise and to the point.**
- 4) Answer in 250 words each.**

Q 1) Explain the nature, scope and importance of Labour Economics. [10]

OR

Explain the characteristics of Indian Labour Market.

Q 2) Critically examine the “Modern Theory of Wages”. [10]

OR

Explain the concept of “Minimum Wage and Fair Wage”.

Q 3) Explain the causes and effects of Labour Migration. [10]

OR

State the concept of ‘Absenteeism’. Discuss the causes of absenteeism of Indian Industrial Labour.

P.T.O.

Q 4) Explain the growth and structure of Labour Union in India. [10]

OR

What are the causes of Industrial Disputes?

Q 5) Explain the Child Labour Policy in India. [10]

OR

Discuss recent trends in female worker's policy in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास

एकूण गुण : 50

सुचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

4) उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दांत लिहा.

5) संदर्भासाठी मुल इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) श्रम अर्थशास्त्राचे स्वरूप, व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतीय श्रम बाजाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) वेतनाच्या आधुनिक सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा. [10]

किंवा

“किमान वेतन आणि योग्य वेतन” या संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) श्रम स्थलांतराची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा. [10]

किंवा

‘अनुपस्थिती’ ची संकल्पना स्पष्ट करा. भारतातील औद्योगिक श्रमिकांच्या

अनुपस्थितीच्या कारणांची चर्चा करा.

प्रश्न 4) भारतातील कामगार संघटनांचा विकास व रचना स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

भारतातील औद्योगिक कलहाची कारणे कोणती?

प्रश्न 5) भारतातील बाल-कामगार धोरण स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

भारतातील स्त्री-कामगार धोरणातील अलीकडील प्रवृत्तीवर चर्चा करा.

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-1006**M.A. (Part I) (I Sem.) EXAMINATION, 2019****ECONOMICS****EC-1006 : Mathematical Economics****(2013 PATTERN)****Time : Three Hours****Maximum Marks : 50****N.B. :—** (i) All questions are compulsory.

(ii) Answer should be precise and to the point.

(iii) Figures to the right indicate full marks.

(iv) Use of non-scientific calculator is allowed.

1. Answer the following questions (any one) :**[10]**

(a) If

$$A = \begin{bmatrix} 7 & 5 \\ 3 & 1 \\ 6 & 8 \end{bmatrix}, \quad B = \begin{bmatrix} 2 & 5 & 6 \\ 4 & 9 & 2 \end{bmatrix} \quad \text{and} \quad C = \begin{bmatrix} 5 \\ 2 \\ 3 \end{bmatrix}$$

verify that $A(BC) = (AB)C$.(b) Find determinant $|A|$ for the matrix :

$$A = \begin{bmatrix} 5 & 2 & 2 \\ 4 & 1 & 3 \\ 1 & 7 & 2 \end{bmatrix}.$$

P.T.O.

2. Answer the following questions (any one) : [10]

(a) Solve using Cramer's rule :

$$3x + 5y = 25$$

$$-2x + y = -8$$

(b) Find the equilibrium price and quantity for the following demand and supply functions :

(i) $Q_s = -45 + 8p$

$$Q_d = 125 - 2p$$

(ii) $Q_s = -20 + 3p$

$$Q_d = 220 - 5p$$

3. Answer the following questions (any one) : [10]

(a) Find MR, if

$$TR = 35 + 5Q - 2Q^2 + 2Q^3.$$

Also evaluate TR at $Q = 3$ and $Q = 5$.

(b) Marginal cost is $MC = 25 + 30Q - 9Q^2$. Fixed cost is 135. Find :

(i) Total cost function

(ii) Average cost function

(iii) Variable cost function.

4. Answer the following questions (any one) : [10]

(a) The production isoquant is given by :

$$16K^{1/4} L^{3/4} = 2144.$$

Find MRTS.

- (b) In a competitive market, a firm produces two products in the amount Q_1 and Q_2 , whose revenue and cost functions are given as :

$$R = P_1Q_1 + P_2Q_2$$

$$C = 2Q_1^2 + 2Q_2^2$$

Find the profit maximizing outputs, if P_1 and P_2 are the prices of product one and two, respectively.

5. Answer the following questions (any one) : [10]

- (a) Solve the following simultaneous equations :

$$5x_1 - 2x_2 + 3x_3 = 16$$

$$2x_1 + 3x_2 - 5x_3 = 2$$

$$4x_1 - 5x_2 + 6x_3 = 7$$

- (b) Find the Consumer's surplus and the Producer's surplus, assuming pure competition, given the demand function $P_d = 25 - Q^2$ and the supply function $P_s = 2Q + 1$.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-2001

M.A. (Part I) (Sem. II) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-2001 : Micro Economic Analysis-II

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

- 1.** Compare the features of monopolistic competition with perfect competition and monopoly markets. [10]

Or

Explain the marginal productivity theory with its assumptions and criticism.

- 2.** What is game theory ? Explain with suitable example. [10]

Or

What is perfect competition ? What are its basic features ?

- 3.** Show diagrammatically long-run equilibrium and short-run equilibrium of a firm under perfect competition. [10]

Or

What is price discrimination ? Explain and distinguish between first, second and third degree of price discrimination.

P.T.O.

4. Explain oligopoly price and output determination. [10]

Or

Explain the firm's long-run equilibrium under monopolistic competition.

5. Discuss in detail monopoly price and output determination. [10]

Or

Explain and criticise Pigou's welfare theory.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे थोडक्यात व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत असावे.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

1. मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेच्या वैशिष्ट्यांची पूर्ण स्पर्धा आणि मक्तेदारी बाजारपेठेच्या वैशिष्ट्यांशी तुलना करा. [10]

किंवा

सीमांत उत्पादकतेच्या सिद्धांत गृहीते आणि टीकेसह सविस्तर स्पष्ट करा.

2. खेळ सिद्धांत म्हणजे काय ? उदाहरणांसह स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय ? पूर्ण स्पर्धेची मूलभूत वैशिष्ट्ये सांगा.

3. पूर्ण स्पर्धेतील उत्पादन संस्थेच्या दीर्घकालीन व अल्पकालीन समतोल आकृतीद्वारे दाखवा. [10]

किंवा

किंमत भेद म्हणजे काय ? प्रथम, द्वितीय आणि तृतीय प्रमाण किंमत भेदातील फरक सांगा.

4. अल्पजनाधिकारातील किंमत आणि उत्पादन निश्चिती स्पष्ट करा. [10]

किंवा

मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील दीर्घकालीन समतोल स्पष्ट करा.

5. मक्तेदारी किंमत आणि उत्पादन निश्चिती यावर सविस्तर चर्चा करा. [10]

किंवा

पिगूचा कल्याणकारी सिद्धांत टीकेसह स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-2002

M.A. (Part I) (Sem. II) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-2002 : Public Economics-II

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. Explain the classical view and modern view of public debt. [10]

Or

State and explain the sources of public debt.

2. Explain the Automatic Vs. Discretionary stabilization of Fiscal. [10]

Or

Discuss the effects of deficit financing on Indian Economy.

3. State and explain the objectives of Fiscal Policy. [10]

Or

Explain the Vertical and Horizontal imbalance of federal finance in India.

P.T.O.

4. What is Budget ? Explain the various components of Budget. [10]

Or

Critically examine the recommendations of Twelfth Finance Commission.

5. Explain the features of Indian Tax System. [10]

Or

Discuss the Reforms in Direct and Indirect Taxes in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दांत असावे.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. सार्वजनिक कर्जाबाबतचा सनातनवादी दृष्टीकोण व आधुनिक दृष्टीकोण स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सार्वजनिक कर्जाचे मार्ग सांगा व स्पष्ट करा.

2. स्वयमचलीत विरुद्ध तारतम्याधिष्ठीत स्थिरीकरणाचे राजकोषीय धोरण स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतीय अर्थव्यवस्थेतील तुटीच्या अर्थभरण्याच्या परिणामांची चर्चा करा.

3. राजकोषिय धोरणाची उद्दिष्ट्ये सांगा व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतीय संघराज्यप्रणालीतील उर्ध्वगामी व समस्तरीय असमतोल स्पष्ट करा.

4. अंदाजपत्रक म्हणजे काय ? अंदाजपत्रकाचे विविध घटक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

बाराव्या वित्त आयोगाच्या शिफारशींचे टीकात्मक परीक्षण करा.

5. भारतीय करपद्धतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष करांमधील सुधारणासंबंधी चर्चा करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-2003

M.A. (Part I) (II Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-2003 : International Finance

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. What is balance of payment ? Explain the structure and components of balance of payment. [10]

Or

What is devaluation ? Explain the causes of devaluation of Indian Rupee in 1991. [10]

2. Explain in detail the advantages of current and capital account convertibility of Rupee. [10]

Or

State and explain the functions of foreign exchange market. [10]

3. Explain importance and role of foreign capital. [10]

Or

Give a brief account of growth and dispersion of FDI in India since 1991. [10]

P.T.O.

4. Explain the Euro currency market. [10]

Or

Explain the factors responsible for rapid growth of International Banks after 1950. [10]

5. Explain the International Monetary Fund. [10]

Or

What is convertibility of Rupee. Explain the benefits of convertibility of Rupee. [10]

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावित.

(iv) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दात सोडवा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. व्यवहारतोल म्हणजे काय ? व्यवहारतोलाची रचना व घटक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

अवमुल्यन म्हणजे काय ? 1991 मधील भारतीय रूपयाच्या अवमुल्यनाची कारणे स्पष्ट करा. [10]

2. चालु व भांडवली खात्यावरील रूपयाच्या परिवर्तनियतेचे फायदे सविस्तर स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विदेशी विनिमय बाजाराची कार्ये सांगा व स्पष्ट करा. [10]

3. विदेशी भांडवलाचे महत्त्व आणि भूमीका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

1991 पासून भारतातील थेट परकीय गुंतवणुकीतील वृद्धी व विचलन याचा थोडक्यात आढावा घ्या. [10]

4. युरोचलन बाजार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

1950 नंतर आंतरराष्ट्रीय बँकांची वेगाणे वाढ होण्यास जबाबदार असणारे घटक स्पष्ट करा. [10]

5. आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी स्पष्ट करा. [10]

किंवा

रूपयाची परीवर्तनियता म्हणजे काय ? रूपयाच्या परीवर्तनियतेचे फायदे स्पष्ट करा. [10]

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-2004

M.A. (Part I) (II Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

(EC-2004 : Agricultural Economics)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Answer in 250 words each.

1. Write a note on the SEZ policy for Indian agriculture. [10]

Or

Describe the role of agriculture in Indian economy. [10]

2. Describe the role of National Employment Guarantee Scheme of Indian Economy. [10]

Or

Explain the problems related to agricultural labour. [10]

3. Discuss various issues related to agriculture subsidies. [10]

Or

Explain the structure of co-operative credit system. [10]

P.T.O.

4. Describe the problems of agricultural marketing in India. [10]

Or

Write a note on the agreements in the WTO for agriculture. [10]

5. What is agricultural management ? State the problems and recent trends in agricultural management in India. [10]

Or

Explain the present status of organic farming. [10]

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दात सोडवा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. भारताच्या शेतीसाठीच्या विशेष आर्थिकतंत्र (SEZ) धोरणावर टिप लिहा. [10]

किंवा

भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

2. भारतीय अर्थव्यवस्थेतील राष्ट्रीय रोजगार हमी योजनेची भूमिका स्पष्ट करा. [20]

किंवा

शेतमजुरांशी संबंधीत समस्या स्पष्ट करा. [10]

3. कृषी अनुदानासंबंधीच्या विविध घटकांची चर्चा करा. [10]

किंवा

सहकार क्षेत्राची कर्ज पुरवठा रचना स्पष्ट करा. [10]

4. भारताच्या कृषी विपणनातील समस्यांचे वर्णन करा. [10]

किंवा

जागतिक व्यापार संघटनेच्या कृषी क्षेत्रातील करारावर टिप लिहा. [10]

4. कृषी व्यवस्थापण म्हणजे काय? भारतातील कृषि व्यवस्थापनातील समस्या व अलिकडील प्रवृत्ती सांगा. [10]

किंवा

सॅन्ट्रीय शेतीची सद्यस्थिती विशद करा. [10]

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-2005

M.A. (Part I) (II Semester) EXAMINATION, 2019
ECONOMICS
(EC-2005 : Industrial Economics)
(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer each question in **250** words.

(iv) Answers should be precise and to the point.

1. What is Industrial Monopoly ? State the measures to control the Industrial Monopoly. [10]

Or

What is Industrial Economics ? Explain the need and significance of Industrial Economics. [10]

2. Explain the Weber's theory of Industrial Location. [10]

Or

Explain need of balanced regional development of industries. What is the role of SIDC in it. [10]

3. State the trends in India's industrial employment and explain the measures of generating industrial employment. [10]

Or

Explain in detail the factors affecting industrial productivity and efficiency. [10]

P.T.O.

4. Explain the different sources of Industrial Finance. [10]

Or

Explain the Indian Government policy of foreign capital. [10]

5. Explain the problems of small and medium enterprises in India.[10]

Or

Explain the role of Multi National Companies in India. [10]

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दात सोडवा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. औद्योगिक मक्तेदारी म्हणजे काय? औद्योगिक मक्तेदारी नियंत्रित करण्यासाठीचे उपाय सांगा. [10]

किंवा

औद्योगिक अर्थशास्त्र म्हणजे काय? औद्योगिक अर्थशास्त्राची आवश्यकता व महत्व स्पष्ट करा. [10]

2. वेबरचा औद्योगिक स्थानियीकरणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा. [20]

किंवा

उद्योगांच्या संतुलित प्रादेशिक विकासाची गरज स्पष्ट करा. SIDC ची भूमिका सांगा. [10]

3. भारतातील औद्योगिक रोजगाराची प्रवृत्ती सांगुन औद्योगिक रोजगार निर्मितीसाठीचे उपाय स्पष्ट करा. [10]

किंवा

औद्योगिक उत्पादकतेवर व कार्यण्णतमतेवर परीणाम करणारे घटक सविस्तर स्पष्ट करा. [10]

4. औद्योगिक वित्तपूरवठ्याचे विविध स्रोत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विदेशी भांडवलाबाबतचे भारत सरकारचे धोरण विशद करा.

4. भारतातील लघु व मध्यम उद्योगांच्या समस्या विशद करा. [10]

किंवा

भारतातील बहुराष्ट्रीय कंपण्यांची भूमिका विशद करा. [10]

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5504]-2006

M.A. (Part-I) (II Sem.) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

(EC-2006 : Statistical Techniques)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt all questions.*
- 2) *All questions carry equal marks.*
- 3) *Use of non-programmable calculator is allowed.*
- 4) *Symbols have their usual meaning.*

Q 1) For the following frequency distribution of expenses on petrol per day for 50 persons. Compute arithmetic mean, median and mode. **[10]**

Expenses on Petrol / day	40 – 50	50 – 60	60 – 70	70 – 80	80 – 90	90 - 100
Number of Persons	4	11	18	10	5	2

OR

Alphabets of the word 'COMPUTER' are to be arranged at random. Find the probability that

- a) The vowels are together.
- b) Begin and end with consonant.
- c) Begin with consonant and end with a vowel.

Q 2) Estimate the trend by using 3 – yearly moving average for the following data: **[10]**

Year	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sales (in Tonnes)	88	83	81	82	84	87	86

P.T.O.

OR

Define the following terms:

- a) Mutually exclusive events.
- b) Exhaustive events.
- c) Sure event.
- d) Impossible event.

Q 3) Compute standard deviation for the following data:

[10]

Class	4 – 8	8 – 12	12 – 16	16 – 20	20 - 24
Frequency	3	8	12	7	5

OR

Explain simple random sampling with replacement and without replacement. Also explain stratified random sampling.

Q 4) The joint probability mass function for the random variables X and Y is given below:

X \ Y		-1	0	1
0		1/12	1/12	1/12
1		2/12	1/12	1/12
2		1/12	2/12	2/12

- a) Obtain the marginal probability distributions of X and Y.
- b) Find expected value of X and Y.

[10]

OR

Explain the types of Estimators and their properties.

Q 5) Obtain the regression equation of Y on X for the following data:

[10]

X	8	11	17	16	12
Y	9	13	19	18	10

Estimate Y when X = 20.

OR

Define the following terms:

- a) Null hypothesis
- b) Alternative hypothesis
- c) Critical region
- d) Level of significance
- e) Type I error

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-3001

M.A. (Part II) (III Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-3001 : Macro Economics—I

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. What is disposable income ? Explain the relationship between income and consumption. [10]

Or

What is Price Index ? Explain the concept of GDP deflator.

2. Explain the process of Multiplier. What are its limitations ? [10]

Or

Explain with suitable example, Keynesian concept of aggregate demand and supply function.

3. How is IS curve derived ? [10]

Or

Examine the concept of 'Liquidity Trap' with the help of a diagram.

P.T.O.

4. Explain the Real Business Cycle Theory. [10]

Or

Explain the concept of Super Multiplier.

5. What is marginal efficiency of capital ? Explain the determinants of marginal efficiency of capital. [10]

Or

Explain the Mundel-Fleming model of open economy.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. व्ययशक्य उत्पन्न म्हणजे काय ? उत्पन्न आणि उपभोग यातील संबंध स्पष्ट करा. [10]

किंवा

किंमत निर्देशांक म्हणजे काय ? 'स्थूल देशांतर्गत उत्पादनाचा संकोचक' स्पष्ट करा.

2. गुणकाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. गुणकाच्या मर्यादा कोणत्या ? [10]

किंवा

योग्य उदाहरणाच्या सहाय्याने केन्सच्या एकूण मागणी व पुरवठाफलन या संकल्पना स्पष्ट करा.

3. IS वक्राची निर्मिती कशी होते ? [10]

किंवा

'रोखता सापळा' या संकल्पनेचे आकृतीच्या सहाय्याने परिक्षण करा.

4. वास्तव व्यापारचक्र सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

महागुणकाची संकल्पना स्पष्ट करा.

5. भांडवलाची सीमांत कार्यक्षमता म्हणजे काय ? भांडवलाच्या सीमांत कार्यक्षमतेचे निर्धारक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

मुंडेळ-फ्लेमिंग यांचे खुळ्या अर्थव्यवस्थेचे प्रतिमान स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-3002

M.A. (Part-II) (III Sem.) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

(EC-3002 : Growth and Development-I)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer each question in **250** words.

(iv) Answer should be precised and to the point.

1. Explain the per capita income as an Index of development. [10]

Or

Distinguish between economic growth and economic development.

2. Explain the impact of inequality on the process of development. [10]

Or

What is meant by poverty ? Explain the problem measurement of poverty.

3. Explain the 'Big Push Theory' of Rosenstein-Rodan. [10]

Or

Explain the Harrod-Domar economic growth model.

P.T.O.

4. Explain the theory of Demographic transition. [10]

Or

What is migration ? Explain the causes of migration.

5. Explain the problem of Urbanization. [10]

Or

Explain the characteristics of less developed countries.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.

(iv) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. आर्थिक विकासाचा एक निर्देशांक म्हणून दरडोई उत्पन्न स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आर्थिक वृद्धी आणि आर्थिक विकासातील फरक स्पष्ट करा.

2. विषमतेचा आर्थिक विकास प्रक्रियेवरील परिणाम स्पष्ट करा. [10]

किंवा

दारिद्र्य म्हणजे काय ? दारिद्र्याचे मोजमाप करण्यातील समस्या स्पष्ट करा.

3. रोझेन्स्टीन-रोडान यांचा 'धक्का सिद्धांत' स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आर्थिक वृद्धीचे हेरॉड-डोमार प्रतिमान स्पष्ट करा.

4. लोकसंख्या संक्रमणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

स्थलांतर म्हणजे काय ? स्थलांतराची कारणे स्पष्ट करा.

5. शहरीकरणाच्या समस्या स्पष्ट करा. [10]

किंवा

अल्पविकसीत देशांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-3003

M.A. (Part-II) (III Sem.) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

(EC-3003 : Modern Banking)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precised and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. Explain in detail the functions of financial system and its role in economic development. [10]

Or

Explain the Balance Sheet of Commercial Banks.

2. Comemnt on the present status of Co-operative Bank's in India. [10]

Or

Take a review of changing trends in banking sector since 1991 in India.

3. Distinguish between banking institutions and NBFIs. Explain the performance of NBFIs. [10]

Or

Explain the present status and problems of 'E' Banking in India.

P.T.O.

4. Explain the working and role of IMF. [10]

Or

Explain the function and role of LIC of India.

5. What is Mutual Funds ? Explain the advantages of mutual funds. [10]

Or

Explain the pros and cons for foreign direct investment in India.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर **250** शब्दात असावीत.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. वित्तीय व्यवस्थेची कार्ये आणि त्याची आर्थिक विकासातील भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

व्यापारी बँकेचा ताळेबंद स्पष्ट करा.

2. भारतातील सहकारी बँकांची सद्यस्थिती यावर भाष्य करा. [10]

किंवा

भारतातील 1991 पासूनच्या बँक व्यवसाय क्षेत्रातील बदलाच्या प्रवृत्तीचा आढावा घ्या.

3. बँक संस्था व बँकेतर वित्तीय संस्था यामध्ये फरक करा. बँकेतर वित्तीय संस्थाची कामगिरी स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील 'इ' बँकिंगची सद्यस्थिती आणि समस्या स्पष्ट करा.

4. आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची कार्यपद्धती आणि भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतीय आयुर्विमा महामंडळाची कार्य आणि भूमिका स्पष्ट करा.

5. परस्परनिधी म्हणजे काय ? परस्पर निधीचे फायदे सांगा. [10]

किंवा

भारतातील परक्रिय थेट गुंतवणूकीचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-3004

M.A. (Part II) (III Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-3004 : Demography

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) *All* questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer would be precise and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. What is demography ? Explain the nature and scope of demography. [10]

Or

Discuss the growth and distribution of world population.

2. Explain the Malthusian Theory of Population. [10]

Or

Explain the Optimum Population Theory.

3. What is fertility ? Explain various factors affecting fertility. [10]

Or

Explain the causes and effects of Migration.

4. What is meant by density of population ? Explain the factors deciding density of population. [10]

Or

Explain the National Population Policy, 2000.

P.T.O.

5. Explain the problems of urbanisation and suggest the remedies on it. [10]

Or

What is labour force ? What are the reasons for lower percentage of women in labour force ?

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्नांची 250 शब्दांत आहे लिहा.

1. लोकसंख्या शास्त्र म्हणजे काय ? लोकसंख्याशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. [10]

किंवा

जागतिक लोकसंख्या वाढ आणि वितरण यावर चर्चा करा.

2. माल्थसचा लोकसंख्या विषयक सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पर्याप्त लोकसंख्येचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

3. जननक्षमता म्हणजे काय ? जननक्षमतेवर परिणाम करणारे विविध घटक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

स्थलांतराची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

4. लोकसंख्येची घनता म्हणजे काय ? लोकसंख्येची घनता निर्धारित करणारे घटक स्पष्ट करा. [10]

किंवा

लोकसंख्या विषयक धोरण-2000 स्पष्ट करा.

5. शहरीकरणाच्या समस्या स्पष्ट करा आणि त्या दूर करण्यासाठी उपाय सूचवा. [10]

किंवा

श्रमदळ म्हणजे काय ? श्रमदळात स्त्रीयांचे प्रमाण कमी असव्याची कारणे कोणती आहेत ?

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-3005

M.A. (Part II) (Sem. III) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-3005 : World Economy

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Explain the role of MNCs in world economic development. [10]

Or

Discuss the structure and components of global economy.

2. Evaluate the working of ASEAN. [10]

Or

Explain the role of BRICS in the world economy.

3. Discuss the Eurozone Crisis and its impact on India. [10]

Or

Explain the economic issues of South East Asian Countries.

P.T.O.

4. Explain the composition of Trade of African Countries. [10]

Or

Explain the place of China in World Trade.

5. Explain the objectives and functions of SAARC. [10]

Or

Discuss the effects of globalisation on Indian economy.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उतरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. जागतिक आर्थिक विकासातील बहुराष्ट्रीय महामंडळांची भूमिका विशद करा. [10]

किंवा

जागतिक अर्थव्यवस्थेची रचना आणि घटक स्पष्ट करा.

2. दक्षिण पूर्व आशियाई देशांच्या संघटनेचे मुल्यमापन करा. [10]

किंवा

जागतिक अर्थव्यवस्थेतील ब्रिक्स (BRICS) देशांची भूमिका विशद करा.

3. 'युरो क्षेत्रीय अरिष्टाच्या भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणामांची चर्चा करा. [10]

किंवा

दक्षिणपुर्व अशियाई देशातील आर्थिक मुद्द्यांची चर्चा करा.

4. आफ्रिकन देशांच्या व्यापाराची रचना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

जागतिक व्यापारातील चिनचे स्थान विशद करा.

5. दक्षिण अशियाई प्रादेशिक सहकार्य संघटना (SAARC) ची उद्दिष्टे व कार्ये विशद करा. [10]

किंवा

जागतिकीकरणाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-3006

M.A. (Part II) (III Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-3006 : Economics of Finance

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

- N.B. :—** (i) Attempt *all* questions.
(ii) Figures to the right indicate full marks.
(iii) Answer should be precise and to the point.
(iv) Answer each question in **250** words.

1. Explain the functions of financial market. [10]

Or

Explain the role of financial sector in an economy.

2. Explain the international financial instruments in capital market. [10]

Or

Explain in detail the types of financial instruments.

3. Describe the arbitrage pricing theory. [10]

Or

Explain the structure of financial system in India.

4. Explain the role and functions of investment intermediaries. [10]

Or

Explain the concept of portfolio and the role of capital asset pricing model.

P.T.O.

5. What is future market ? Explain the risks in that. [10]

Or

What are derivatives ? Explain the types of derivatives.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावी.

(iv) प्रत्येक प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत सोडवा.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. वित्तीय बाजाराचे कार्य स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वित्तीय क्षेत्रांची अर्थव्यवस्थेतील भूमिका विषद करा.

2. भांडवल बाजारतील आंतरराष्ट्रीय वित्तीय साधने स्पष्ट करा. [10]

किंवा

वित्तीय साधनाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

3. आंतरपणन मूल्यांकन सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील वित्तीय प्रणालीची रचना स्पष्ट करा.

4. गुंतवणूक मध्यस्थांची भूमिका व कार्य स्पष्ट करा. [10]

किंवा

दस्तऐवज संकल्पना आणि भांडवल-मत्ता किंमत प्रतिमानाची भूमिका स्पष्ट करा.

5. भविष्यकालीन (भावी) बाजाराची संकल्पना स्पष्ट करून त्यातील धोके स्पष्ट करा.

किंवा

विकलन म्हणजे काय ? विकलनाच्या प्रकाराची चर्चा करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-4001

M.A. (Part II) (Sem. IV) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-4001 : Macro Economics-II

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer each question in **250** words.

(iv) Answer should be precise and to the point.

1. What is money ? Explain the debate relating to definition of money. [10]

Or

Explain in brief the measures of money supply.

2. Explain the Friedman's theory of demand for money. [10]

Or

Critically examine the Fisher's Quantity Theory of Money.

3. Explain the concept of Demand Pull Infation. [10]

Or

What is Money Multiplier ? Explain the process of money multiplier.

P.T.O.

4. Explain the Phillips curve analysis. [10]

Or

Explain fully the Hicksian theory of interest rate.

5. State and explain the Keynesian liquidity preference theory of interest. [10]

Or

Define Inflation. Explain in detail causes of Inflation.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.
(iv) प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर 250 शब्दात लिहा.
(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. पैसा म्हणजे काय ? पैशाच्या व्याख्येसंदर्भातील वादविवाद स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पैशाच्या पुरवठ्याची मापने थोडक्यात स्पष्ट करा.

2. फ्रिडमन यांचा पैशाच्या मागणीचा सिद्धांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

फिशरच्या चलन संख्यामान सिद्धांताचे टिकात्मक परीक्षण करा.

3. मागणी ताणनिर्मित चलनवाढीची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पैसा गुणक म्हणजे काय ? पैसा गुणक प्रक्रिया स्पष्ट करा.

4. फिलिप्स वक्र विश्लेषण स्पष्ट करा. [10]

किंवा

हिक्स यांच्या व्याजदाराच्या सिद्धांताचे सविस्तर स्पष्टीकरण करा.

5. व्याजासंबंधीचा केन्सचा रोखता पसंती सिद्धांत सांगा व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

चलनवाढीची व्याख्या द्या. चलनवाढीची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-4002

M.A. (Part II) (Sem. IV) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-4002 : Growth and Development-II

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. Explain the role of Industrialization in less developing countries. [10]

Or

Explain the role of Agriculture in economic development.

2. Explain the importance of export promotion policy. [10]

Or

What is meant by monetary policy ? Explain the objectives of monetary policy.

3. Explain the role of IMF in the economic development. [10]

Or

Explain the types of international capital flows.

P.T.O.

4. Explain the role of self-help groups in development. [10]

Or

Explain the role of Government in the development process.

5. Explain the role of infrastructure in economic development. [10]

Or

Explain the role of FDI in the economic development.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्ना 250 शब्दांत असावे.

(v) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. अल्पविकसित देशांतील औद्योगिकीकरणाची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आर्थिक विकासात शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.

2. निर्यात प्रोत्साहन धोरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

चलन विषयक धोरण म्हणजे काय ? चलन विषयक धोरणाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

3. आर्थिक विकासातील आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आंतरराष्ट्रीय भांडवल प्रवाहाचे प्रकार स्पष्ट करा.

4. विकासातील स्वयंसहाय्यता बचत गटाची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

विकास प्रक्रियेतील शासनाची भूमिका स्पष्ट करा.

5. आर्थिक विकासात पायाभूत सुविधांची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आर्थिक विकासातील परकीय प्रत्यक्ष गुंतवणुकीची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-4003

M.A. (Part II) (IV Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

EC-4003 : Research Methodology

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *all* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answer should be precise and to the point.

1. Explain the importance and limitations of Social Science Research. [10]

Or

What is meant by Research ? State the types of Research.

2. What is meant by primary data ? Explain the sources of primary data. [10]

Or

What is meant by Hypothesis ? Explain the role of Hypothesis in Research.

3. What is Central Tendencies ? Explain the measures of Central Tendencies. [10]

Or

Explain the importance of graph and diagrams in research.

P.T.O.

4. Explain the stages of report writing. [10]

Or

What is PowerPoint presentation ? Explain the process and importance of PowerPoint presentation.

5. What is meant by Sample ? Explain the types of Samples. [10]

Or

Explain the importance and types of tabulation.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व मुद्देसुद असावीत.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. सामाजिक शास्त्राच्या संशोधनाचे महत्व व मर्यादा स्पष्ट करा. [10]

किंवा

संशोधन म्हणजे काय ? संशोधनाचे प्रकार सांगा.

2. प्राथमिक तथ्य म्हणजे काय ? प्राथमिक तथ्यांचे स्रोत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

गृहितकृत्य म्हणजे काय ? संशोधनात गृहितकृत्यांची भूमिका स्पष्ट करा.

3. केंद्रिय प्रवृत्ती म्हणजे काय ? केंद्रिय प्रवृत्तीचे मापने स्पष्ट करा. [10]

किंवा

आलेख आणि आकृत्यांचे संशोधनातील महत्व स्पष्ट करा.

4. अहवाल लेखनाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पॉवरपॉइंट सादरीकरण म्हणजे काय ? पॉवरपॉइंट सादरीकरणाची प्रक्रिया आणि महत्व स्पष्ट करा.

5. नमुना निवड म्हणजे काय ? नमुना निवडीचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

सारणीकरणाचे महत्व व प्रकार स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5504]-4004

M.A. (Part II) (IV Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

(EC-4004 : Rural Development)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. Explain the objectives and scope of rural development in India.[10]

Or

Discuss the problems of agriculture development in India. [10]

2. Explain the causes of rural unemployment in India. [10]

Or

Evaluate the performance of tribal sub-plan in India. [10]

3. Discuss the challenges of rural entrepreneurship in India. [10]

Or

Explain the role of Commercial Banks in rural development of India. [10]

P.T.O.

4. Explain the problems of education in rural India. [10]

Or

Explain the measures for rural migration in India. [10]

5. Evaluate the performance of Swarn Jayanti Gram Swayam Rojgar Yojana (SJGSY) in India. [10]

Or

Explain the causes of rural inequality in India. [10]

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे अचूक व मुद्देसूद असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्न 250 शब्दांत सोडवा.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. भारतातील ग्रामीण विकासाची उद्दिष्टे व व्याप्ती स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील कृषी विकासाविषयक समस्यांची चर्चा करा.

2. भारतातील ग्रामीण बेरोजगारीची कारणे स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील आदिवासी उपयोजनेच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा.

3. भारतातील ग्रामीण उद्योजकतेच्या आव्हानांची चर्चा करा. [10]

किंवा

भारतातील व्यापारी बँकांची ग्रामीण विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.

4. ग्रामीण भारतातील शिक्षणविषयक समस्या स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारतातील ग्रामीण स्थलांतरविषयक उपाययोजना स्पष्ट करा.

5. भारतातील स्वर्ण जयंती ग्रामीण स्वयं रोजगार योजनेच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा.[10]

किंवा

भारतातील ग्रामीण विषमतेची कारणे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5504]-4005

M.A. (Part II) (IV Semester) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

(EC-4005 : Economics of Environment)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N.B. :— (i) Attempt *All* questions.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

(iii) Answers should be precise and to the point.

(iv) Answer each question in **250** words.

1. Explain the significance of Economics of Environment. [10]

Or

Explain the effects of climate change on an economy.

2. What is pollution ? Explain the types of pollution. [10]

Or

Explain the consequences of forest depletion.

3. Explain the importance of Natural Farming. [10]

Or

Explain the measures to sustainable development of India.

P.T.O.

4. Explain the role of private sector in protection of environment.[10]

Or

Explain the causes of environmental degradation.

5. Explain the functions of central Pollution Control Board of India.[10]

Or

Explain the significance of biodiversity in ecosystem.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) उत्तरे नेमकी व अचूक असावीत.

(iv) प्रत्येक प्रश्नाचे 250 शब्दांत असावे.

(iv) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. पर्यावरणाच्या अर्थशास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

हवामान बदलाचे अर्थव्यवस्थेवरील परिणाम स्पष्ट करा.

2. प्रदूषण म्हणजे काय? प्रदूषणाचे प्रकार स्पष्ट करा. [10]

किंवा

जंगल विनासाचे परिणाम स्पष्ट करा.

3. नैसर्गिक शेतीचे महत्त्व स्पष्ट करा. [10]

किंवा

भारताच्या शाश्वत विकासासाठीच्या उपाययोजना स्पष्ट करा.

4. पर्यावरण संरक्षणात खाजगी क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा. [10]

किंवा

पर्यावरण अधःपतनाची कारणे स्पष्ट करा.

5. भारतीय केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाची कार्ये स्पष्ट करा. [10]

किंवा

जैवप्रणालीतील जैविक विविधतेचे महत्व स्पष्ट करा.

Total No. of Questions—5]

[Total No. of Printed Pages—2

Seat No.	
---------------------	--

[5504]-4006

M.A. (Part-II) (IV Sem.) EXAMINATION, 2019

ECONOMICS

(EC-4006 : Econometrics)

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 50

N. B. :- (i) Attempt all questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Use of non-programmable calculator is allowed.

(iv) Symbols have their usual meaning.

Q1] Obtain the reduced form equations for the following demand and supply function and comment on their identifiability.

$$\text{Demand function : } Q_t = \alpha_0 + \alpha_1 P_t + \alpha_2 I_t + u_{1t}, \quad \alpha_1 < 0, \alpha_2 > 0$$

$$\text{Supply function : } Q_t = \beta_0 + \beta_1 P_t + u_{2t}, \quad \beta_1 > 0$$

Where I = Income of the consumer and is exogenous. Price P and quantity Q are endogenous variables.

OR

Q1] Explain the nature of multi-collinearity and its practical consequences.

Q2] A panel of judges A and B graded seven debaters and independently awarded the following marks :

Debaters :	1	2	3	4	5	6	7
Marks by A:	40	34	28	30	44	38	31
Marks by B:	32	39	26	30	38	34	28

An eighth debater was awarded 36 marks by judge A. Using linear regression estimate the marks that would have been awarded by judge B.

OR

Q2] Explain with illustration how dummy variable is used in combining cross sectional and time series data.

Q 3] Explain the concept of multiple regression, multiple correlation coefficient and partial correlation coefficient with one illustration each.

OR

Q3] Explain the nature of autocorrelation and sources of autocorrelation.

P.T.O.

- Q 4] i) Explain confidence interval approach to hypothesis testing.
ii) State the assumptions of the ordinary least squares method.

OR

- Q4] Explain the concept of stationary and nonstationary stochastic processes. Also discuss the methods for transforming nonstationary stochastic processes in to stationary processes.
Q 5] Discuss the methods of estimation of various time series models.

OR

- Q5] Explain unit root stochastic process and unit root test.